

**НАЦІОНАЛЬНЕ НАРОДНЕ ЖИТТЯ В ПРОЗІ ПИСЬМЕННИКІВ-"ЕТНОГРАФІВ"
В. І. ДАЛЯ ТА Д. В. ГРИГОРОВИЧА**

У статті розглянуто прозу про народне життя письменників, котрих критики та літературознавці відносять до "школи В. І. Даля" – В. І. Даля та Д. В. Григоровича. Проаналізовано факти й літературні паралелі та зроблено висновок про характер взаємовідносин митців та можливість їх впливу на художній метод один одного. Такі особливості, як етнографізм, фольклоризм творів схожі, близькі вони й по стилю, проте в жанровому відношенні вони різні.

Вивчення контактних і типологічних зв'язків однієї національної культури і однієї епохи – це актуальна проблема сучасного літературознавства. У нашій статті подібному аналізу піддаються прозаїки, що різні за творчим методом й стилем, проте виявляють певну близькість підходів до відображення національного народного життя, – В. І. Даль та Д. В. Григорович. Період, який охоплює наш аналіз матеріалу, – кінець 1840 – 1850-х рр. У цей час Козак Луганський був письменником, що вже сформувався, знавцем фольклору, народного життя, одним із творців "натуральної школи". В. І. Даль в низці названих авторів можна розглядати як учителя, тобто особу, яка могла вплинути на тих сучасників, що тільки пробують свої сили в літературі.

Зафіксовані численні факти контактів В. І. Даля з Д. В. Григоровичем, що знову-таки дозволяє говорити про можливість впливу Даля на письменників-сучасників. Більше того, в дореволюційній критиці і роботах літературознавців радянського часу Д. В. Григоровича відносять до так званої "школи Даля" [1-3].

Мета статті – розглянути на конкретних прикладах взаємодію (особисту і творчу) в період 1840 – 1860-х рр. В. І. Даля і письменників, яких критики і літературознавці відносять до "школи" (а саме Д. В. Григоровича); зробити висновок про характер взаємовідносин авторів і можливі впливи на художній метод один одного.

Знайомство В. І. Даля і Д. В. Григоровича відбулося у 1848 – 1849 рр. після публікації у збірці М. О. Некрасова "Фізіологія Петербургу", нарисів В. І. Даля "Петербурзький двірник" і Д. В. Григоровича "Петербурзькі шарманщики". У 1846 р. В. І. Даль співчутливо віднісся до молодого автора, надав йому свої фольклорні записи і домашній кабінет для занять [4: 425-426]. В. І. Даль ввів Д. В. Григоровича в літературні кола. Так, він пише рекомендаційного листа в Москву до О. Ф. Вельтмана (20 березня 1848 р.), з яким літератор-початківець "дуже бажає познайомитися" [5: 528]. Про близькість взаємовідносин В. І. Даля з Д. В. Григоровичем говориться в листі до М. О. Максимовича від 12 листопада 1848 р., в якому Козак Луганський, що активно займається збиранням фольклору, нарікає, що в Петербурзі з інтелігенції мало хто співчуває цій справі: "окрім молодого письменника Григоровича" [6: 3].

Відомий недатований лист В. І. Даля до Д. В. Григоровича, в якому Козак Луганський дає "ділові" поради авторові. З нього ясно, що літератор просив у В. І. Даля відповідний сюжет [7: 1]. Літератор радить йому звернутися в архів Міністерства внутрішніх справ, щоб детально познайомитися з обставинами подій і нічого не придумувати [7: 2-2об.]. Ймовірно, подібні ради В. І. Даль давав молодому письменникові і на самому початку їх знайомства. Д. В. Григорович засвоїв ради вже відомого автора. От як він розповідав про творчу історію "Петербурзьких шарманщиків": "Близько двох тижнів бродив я цілими днями в трьох Под'ячеських вулицях, де переважно селилися тоді шарманщики, вступав з ними в розмову, заходив в неможливі трущоби, записував потім до дрібниць все, що бачив та що слухав" [8: 82].

В. Г. Белінський у статті "Погляд на російську літературу 1846 років" зближує твори В. І. Даля ("Небувале в минувшині") і Д. В. Григоровича ("Село"), вважаючи, що обидва вони мають між собою ту загальну властивість, що "цікаві не як повісті, а як майстрові фізіологічні нариси побутової сторони життя <.>" [9: 347]. Даючи оцінку повістям Д. В. Григоровича "Село" і "Антон Горемика", В. Г. Белінський підкреслював їх залежність від жанру "фізіології" і безпосередньо пов'язував з творчістю Козака Луганського, відзначаючи, що в таланті їх автора "багато аналогій з талантом Даля" [9: 347]. М. О. Добролюбов в рецензії на повість Д. В. Григоровича "Чотири пори року" (1849) зближує письменника і Козака Луганського [10: 403]. Подібні паралелі проводять і сучасні літературознавці. Наприклад, В. П. Мещеряков вказує: "Етнографічні нариси, відтворення деталей побуту, насиченість фольклором зближує "Перехожого" (вір Д. В. Григоровича. – Н. Ю.) з оповіданнями Даля" [8: 68].

Дійсно, В. І. Даль і Д. В. Григоровича ріднять інтерес до народного життя, етнографії і фольклору, прагнення осягнути таємницю народного характеру, критичне зображення вад і пороків представників чиновницько-бюрократичної системи. Перегуки між їх художніми творами багаточисельні.

Близькість установкам В. І. Даля позначається у зверненні Д. В. Григоровича до поетики жанру фізіологічного нарису, котрий займає в далівській творчості цього періоду важливе місце. Вплив етнографічного нарису, фольклорно-етнографічних вивчень Д. В. Григоровичем тульського краю на стиль його творів виявляється в "фізіологізмах", що постійно зустрічаються, і в численних вставках в художню тканину нарисових описів. Можна сказати, що без таких "вкраплень" не обійшлося жодне творіння письменника.

Включення етнографічного і фольклорно-етнографічного нарисів в повість Є. І. Кійко розглядає як найважливіший засіб "аналітичного зображення суспільного побуту" [11: 283]. Нарисові вставки в текстах В. І. Даля і Д. В. Григоровича 1840-х рр. сприяли широким узагальненням життєвих явищ, можливих лише завдяки скрупульозному дослідженню змальовуваного середовища. У нарисовому стилі розповідають письменники про російські нрави, звичаї, розкриваючи ментальність простої російської людини.

Досвід В. І. Даля, його копійке дослідження народного середовища, нарисова манера викладу матеріалу були засвоєні Д. В. Григоровичем. Повісті "Село" і "Антон Горемика" відтворюють яскраві риси селянського побуту (наприклад, супрядки в хаті скотарки Домни), включають розповіді про нечисту силу (лісовика, домового), про появу мерців, відтворюють головні сцени селянського весілля (розплітання коси, приїзд за нареченою). Фольклор в розповіді є, передусім, частиною тієї типової побутової обстановки, яка оточувала Акуліну і формувала її характер [12: 362]. Фольклорно-етнографічний матеріал використовувався Д. В. Григоровичем як важливий засіб зображення селянського побуту: переказ про шукача скарбів ("Пахатник і бархатник"), сцени "обсіювання", що супроводжуються приказкою "Уроди, боже, всякого хлібця" ("Перехожий"), колядування зі співом, ворожіння ("Авсень") тощо.

Відтворенню національного фону сприяють усна народна творчість і прекрасне знання В. І. Далем і Д. В. Григоровичем побутової сторони життя селянина. Козак Луганський нариси, оповідання і повісті насичує описами побутової структури місцевості, одягу, житла, їжі та ін. Д. В. Григорович описує обстановку селянської хати зі всім її начинням, корчму, що грала в житті російського мужика далеко не останню роль, розповідає про "засидження" баб з пряхами та ін.

Невипадково створенню "Села" (1846), "Антон Горемика" (1847) й інших селянських повістей передувала значна робота письменника по дослідженню російської дійсності, про що свідчать його записники. Тут є зарисовки з натури, опис різних типів поведінки людей, записи зібраних російських легенд і переказів Тульської губернії. Як і більшість сучасників, Д. В. Григорович вбачає у фольклорі віддзеркалення народного побуту і уявлень. У "Літературних спогадах" він розповідає про зустрічі в будинку В. І. Даля з І. П. Сахаровим, відомим збирачем російського фольклору, який в особистому спілкуванні справив на молодого письменника враження "огрядної", "мовчазної" людини, роботи якої "виявилися набагато цікавішими за самого автора" [4: 427].

Образи народної поезії сприяють розкриттю внутрішнього світу персонажів Д. В. Григоровича і найповнішому вираженню його авторської думки. Гіркі слова народної пісні, взяті за епіграф до першого розділу повісті "Село", передбачають нещасну долю народженій в "сморідній хаті на скотному дворі" дівчинці, а архетипічний образ тонкої, підрубаної під корінь берези сприймається як художня паралель до образу Акуліни. Подібними прийомами в своїй художній творчості активно користувався і В. І. Даль ("Де знайдеш, не знаєш", "Савелій Граб" та ін.).

Як і у В. І. Даля (наприклад, в нарисі "Російський мужик"), у Д. В. Григоровича не допускається ідеалізація російських національних звичаїв. Від гострозорого погляду художника не вислизують непривабливі сторони народного життя, що мають місце. Він їх розцінює як наслідок темноти і затурканості кріпосного селянина. Невипадково слов'янофіли, що прихильно прийняли повість "Антон Горемика" за незлобивість головного героя, різко відгукнулися на "Село" (рец. Ю. Самаріна в "Москвитянині", 1847, № 2).

У творчості і Козака Луганського, і Д. В. Григоровича важливою стає тема псування народних звичаїв і розкладу патріархального побуту. Проте основною причиною цього процесу Д. В. Григорович вважає не відходжі промисли, як В. І. Даль, а розвиток в провінції фабричного виробництва. Чоловік Домни декілька років працює на міткалевій фабриці. "Розгульне фабричне життя, – розповідається про Карпа в повісті, – зробило з нього гіркою п'яницею і ще більше розташувало до буйства" [13: 103]. Фабрика остаточно зіпсувала Григорія, мужа Акуліни, посіявши в його душі "розташування до ерофеїча".

За аналогією з багатьма "картинами" В. І. Даля в розповіді Д. В. Григоровича "Перехожий" описи колядок, змов, ворожінь, хороводів і гулянок займають велику частину тексту і, порівняно з сюжетним оповіданням, є пишною рамою, в яку вставлений маленький етюд. Тут же згадується свято "авсень", опису якого В. І. Даль присвятив однойменну розповідь циклу "Картини з російського побуту".

У другій половині 1850 – початку 1860-х рр. створені Д. В. Григоровичем оповідання ("В очікуванні порома" (1857), "Кішка і мишка" (1857), "Пахатник і бархатник" (1860), які зображали селянське життя, життя поміщиків, виявилися близькими творам В. І. Даля з циклу "Картини з російського побуту". Особливо це стосується оповідання "Орач" (1856), що ідеалізує уявлення про життя селян. Він створений в руслі далівських традицій фізіологічного нарису.

Необхідно вказати і на істотні відмінності творчості В. І. Даля і Д. В. Григоровича.

"Народні" повісті Д. В. Григоровича 1840-х рр. ("Антон Горемика", "Село") відрізнялися від нарисів і оповідань про народне життя, які створює в цей період В. І. Даль, як об'ємом включеного в них матеріалу, так і широтою обхвату дійсності, сюжетною побудовою, що значно ускладнилася, і більшою мірою узагальненням життєвих явищ. Характери персонажів розкривалися не стільки через опис, скільки за допомогою психологічного аналізу, а дія не замикалася в одній площині. Характер персонажа тут не обмежувався ознаками професійного або національно-етнографічного середовища, а виступав в своїх, лише йому властивих індивідуально-психологічних проявах. Образи Акуліни ("Село") і Антона ("Антон Горемика") виділяються із загального селянського середовища не з метою характеристики, як це було у фізіологічному нарисі, а з метою створення індивідуалізованих художніх образів людей з народу.

Життя селянина Д. В. Григорович малює в трагічних тонах. Характерною особливістю кріпосного села письменникові уявлялася її соціальна роз'єднаність, класова відособленість. Страшні картини буденного життя простої людини, що змінюють одна іншу, витікають з умов її буття, складають основний драматичний зміст повісті "Антон Горемика". Століття рабства перетворили народ в тупу, черству силу, нездібну до співчуття масу. Неуцтво, грубість нравів, безсердечність – ось що характеризує кріпосне російське село в зображенні Д. В. Григоровича. Підкреслюючи винятковість, екзальтованість Акулини ("Село"), її протилежність навколишній селянській масі, письменник робить спробу "показати глибоку натуру" (В. Г. Белінський) в забитій кріпацькою неволею жінці. Таким чином, повісті Д. В. Григоровича "Село" і "Антон Горемика" знаменували собою серйозні зрушення в художніх принципах і практиці "натуральної школи".

Варто зазначити вплив на Д. В. Григоровича широко поширених в 1840-ті рр. соціально-утопічних теорій, що проповідували співчуття до принижених у душі загального благоденствуючого і класового світу, що визначили сентиментально-жалісливе відношення до "маленької" людини, що прийняло в творчості письменника програмний характер. Невипадково І. С. Тургенєв в "Літературних і життєвих спогадах" (1869), аналізуючи "Село", говорив про деякі недоліки, що позначилися в "декілька вишуканій – не без сентиментальності, мові" [14: 30]. В. І. Даль же прагнув завжди об'єктивно і без подібної сентиментальності оцінити позитивні і негативні якості російської людини.

Як і Д. В. Григорович, близькість В. І. Далю вирізняє творчість П. І. Мельнікова-Печерського. Наведемо декілька прикладів. Найбільш близьке до далівської прози оповідання П. І. Мельнікова "Красильникови" (1852): "Вплив Даля в цій розповіді видно в кожному рядку, він виражений і в зворотах мови, частково Козака, що нагадують, Луганського, і в приказках, що приводяться. Інколи вони здаються як би придуманими, але по суті узяті з народного говору живцем і, ймовірно, повідомлених Далем" [15: 25].

Доречно порівняти "Красильникових" з повістями В. І. Даля 1840-х рр. "Батько з сином", "Ковбасники і бородані". Ймовірно, саме на ці твори орієнтувався П. І. Мельніков-Печерський, створюючи повість з купецького побуту. Названі тексти ріднять образи купців, показ складних взаємин в їх сім'ях, паремії в мові глави родини, що його характеризують, вставки з роздумами про рівень розвитку промисловості і купецької справи в Росії (порівняно із Заходом) [16: 59-60]. Уроки В. І. Даля позначаються і в інших творах П. Мельнікова – повістях "Старі роки", "Бабусині небиліці" та ін., романах "В лісах" і "На горах". Так, орієнтація на свого вчителя, В. І. Даля, виявилася в нарисі Печерського про старого мірошника з села Валків "Дідусь Полікарп". Розповідь наповнена етнографією, живими розмовними та діалектними словами. Близкість В. І. Далю виявляється при використанні фольклорних мотивів в романі "В лісах". Тут же виявляється глибоке знання письменником купецького старообрядницького, селянського побуту, "живої" російської мови, усної народної творчості. Вміло використовуються в романі різні жанри фольклору, описи народних обрядів. Як і в творах В. І. Даля, усна народна творчість в романі є етнографічним елементом, засобом розкриття психології героїв, показу їх індивідуальності, створення мовної характеристики. Вплив В. І. Даля на П. І. Мельнікова-Печерського був широким і значним на різних етапах його творчої еволюції.

Таким чином, досягнення в області народознавства, суперечки щодо шляхів розвитку Росії і інтерес до життя демократичних низів, що загострився у зв'язку з цим та пов'язаний з пошуками національного коріння, викликали появу в літературі 40-50-х рр. повісті і оповідання з народного життя. Тенденції до переродження фізіологічного нарису в жанри оповідання та повісті досить рано позначився в творчості В. І. Даля, проте особливо серйозних результатів в цьому напрямі в 1840 рр. досяг Д. В. Григорович. Традиції Козака Луганського виявляються у нього як в послідовній орієнтації на етнографію і фольклор, так і в способах зображення дійсності, в самому підході до російського слова.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Анненков П. В. По поводу романов и рассказов из простонародного быта. Статья вторая и последняя / П. В. Анненков // Современник. – 1854. – № 3. – Т. 44. – Отд. "Критика". – С. 11–22.
2. Соколова В. Ф. Этнографическая "школа Даля" в русской литературе середины XIX в. / В. Ф. Соколова // Традиции и новаторство русской прозы и поэзии XIX – XX вв. : [сб. науч. трудов]. – Н. Новгород : Изд-во НГПУ, 1992. – С. 67–75.
3. Фокеев А. Л. В. И. Даль – родоначальник этнографического направления в русском литературном процессе XIX в. / А. Л. Фокеев // Русская словесность. – 2004. – № 4. – С. 9–18.
4. Григорович Д. В. Знакомство с В. И. Далем (Луганским). Из книги "Литературные воспоминания" / Д. В. Григорович ; [сост., предисл. и примеч. Б. Романова] // Даль В. И. Картины из русского быта. – М. : Новый Ключ, 2002. – С. 425–427.
5. Переписка В. И. Даля с А. Ф. Вельтманом / [публ. Ю. М. Акугина] // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – М., 1976. – Т. 35. – № 6. – С. 527–532.
6. Даль В. И. Два письма к М. А. Максимовичу, 12 нояб. 1848 г., 10 февр. 1850 г. / В. И. Даль // Русский филологический вестник. – 1907. – Т. 58. – № 4. – С. 354–361.
7. Даль В. И. Письмо к Д. В. Григоровичу / В. И. Даль // РГАЛИ. – Ф. 179. – Оп. 1. – Ед. хр. 26. – 4 л.
8. Мещеряков В. П. Д. В. Григорович – писатель и искусствовед / В. П. Мещеряков. – Л. : Наука, 1985. – 173 с.
9. Белинский В. Г. Полн. собр. соч. : в 13 т. / В. Г. Белинский. – М. : Изд-во АН СССР, 1953–1959. – Т. 10. – 564 с.
10. Добролюбов Н. А. Собр. соч. : в 9 т. / Н. А. Добролюбов. – М. ; Л. : ГИХЛ, 1963–1964. – Т. 8. – 438 с.
11. Кийко Е. И. Сюжеты и герои повести натуральной школы / Е. И. Кийко // Русская повесть XIX в. История и проблематика жанра. – Л. : Изд-во "Наука", 1973. – С. 259–336.
12. Колесницкая И. М. П. И. Мельников-Печерский / И. М. Колесницкая // Литературное наследство. – М., 1968. – Т. 79. – С. 589–598.

13. Григорович Д. В. Полн. собр. соч. : в 12 т. / Д. В. Григорович. – [3-е изд. вновь пересмотр. и исправл. автором]. – СПб. : Изд.-во А. Ф. Маркса, 1896. – Т. 1. – 432 с.
14. Тургенев И. С. Полн. собр. соч. и писем : в 30 т. Соч. : в 12 т. / И. С. Тургенев. – [2-е изд., испр. и доп.]. – М. : "Наука", 1978. – Т. II. – 445 с.
15. Мельников А. П. К биографии П. И. Мельникова / А. П. Мельников // Сборник Нижегородской учёной архивной комиссии. – Нижний Новгород, 1910. – Т. IX. – С. 5–71.
16. Мельников П. И. (Андрей Печерский). Собр. соч. : в 8 т. / П. И. Мельников (Андрей Печерский). – М. : Изд-во "Правда", 1976. – Т. I. – 368 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. P. V. Annenkov. Po povodu romanov i rasskazov iz prstonarodnogo byta. Stat'ia vtoraiia i posledniaia [On the Novels and Stories from the Simple Mode of Life. The Second and Final Article] / P. V. Annenkov // Sovremennik [Contemporary]. – 1854. – № 3. – Т. 44. – Otd. "Kritika". – S. 11–22.
2. Sokolova V. F. Etnograficheskaia "shkola Dalia" v russkoi literature serediny XIX v. [The Ethnographic "Dal's school" in the Russian Literature in the Middle of the XIX Century] / V. F. Sokolova // Traditsii i novatorstvo russkoi prozy i poezii XIX – XX vv. [Traditions and Innovations of the Russian Prose and Poetry in the XIX – XX Centuries : [sb. nauch. trudov]. – N. Novgorod : Izd-vo NGPU, 1992. – S. 67–75.
3. Fokeev A. L. V. I. Dal' – rodonachal'nik etnograficheskogo napravleniia v russkom literaturnom protsesse XIX v. [V. I. Dal – the Father of the Ethnographic Direction of the Russian Literary Process of the XIX Century] / A. L. Fokeev // Russkaia slovesnost' [Russian Philology]. – 2004. – № 4. – S. 9–18.
4. Grigorovich D. V. Znakomstvo s V. I. Dalem (Luganskim). Iz knigi "Literaturnye vospominaniia" [The Acquaintance with V. I. Dal (Luganskii). From the book "Literary Memories"] / D. V. Grigorovich ; [sost., predisl. i primech. B. Romanova] // Dal' V. I. Kartini iz russkogo byta [Dal' V. I. Pictures of the Russian Life]. – М. : Novyi Kluch', 2002. – S. 425–427.
5. Perepiska V. I. Dalia s A. F. Vel'tmanom [V. I. Dal's Correspondence with A. F. Veltman] / [publ. U. M. Akutina] // Izv. AN SSSR. Ser. lit i iaz. [USSR News of the Academy of Sciences]. – М., 1976. – Т. 35. – № 6. – S. 527–532.
6. Dal V. I. Dva pis'ma k M. A. Maksimovichu, 12 noiab. 1848 g., 10 fevr. 1850 g. [Two Letters to M. A. Maksimovich, 12 November 1848, 10 February 1850] / V. I. Dal // Russkii filologicheskii vestnik [The Russian Philological Journal]. – 1907. – Т. 58. – № 4. – S. 354–361.
7. Dal V. I. Pis'mo k D. V. Grigorovichu [The Letter to D. V. Grigorovich] / V. I. Dal // RGALI [RGALI]. – F. 179. – Op. 1. – Ed. khr. 26. – 4 l.
8. Meshcheriakov V. P. D. V. Grigorovich – pisatel' i iskusstved [D. V. Grigorovich – a Writer and Arthistorian] / V. P. Meshcheriakov. – L. : Nauka, 1985. – 173 s.
9. Belinskii V. G. Poln. sobr. soch. [Complete Set of Works] : v 13 t. / V. G. Belinskii. – М. : Izd-vo AN SSSR, 1953–1959. – Т. 10. – 564 s.
10. Dobroliubov N. A. Sobr. soch. [Set of Works] : v 9 t. / N. A. Dobroliubov. – М. ; L. : GICHL, 1963–1964. – Т. 8. – 438 s.
11. Kiiko E. I. Siuzhety i geroi povesti naturalnoi shkoly [Plots and Characters of the Natural School Novel] / E. I. Kiiko // Russkaia povest' XIX v. Istoriia i problematika zhanra [The Russian Story. The History and Genre Problems]. – L. : Izd-vo "Nauka", 1973. – S. 259–336.
12. Kolesnitskaia I. M. P. I. Mel'nikov-Pecherskii [P. I. Melnikov-Pecherskii] / I. M. Kolesnitskaia // Literaturnoe nasledstvo [Literary Heritage]. – М., 1968. – Т. 79. – S. 589–598.
13. Grigorovich D. V. Poln. sobr. soch. [Complete Set of Works] : v 12 t. / D. V. Grigorovich. – [3-е изд. вновь пересмотр. и исправл. автором]. – СПб. : Изд-во "Наука" А. Ф. Маркса, 1896. – Т. 1. – 432 с.
14. Turgenev I. S. Poln. sobr. soch. i pisem [Complete Set of Works and Letters] : v 30 t. Soch. : v 12 t. – [2-е изд., исправл. и доп.] / I. S. Turgenev. – М. : "Наука", 1978. – Т. II. – 445 с.
15. Mel'nikov A. P. K biografii P. I. Mel'nikova [On the Melnikov's Biography] / A. P. Mel'nikov // Sbornik Nizhegorodskoi uchenoi arkhivnoi komissii [The Collection of Nizhnii Novgorod Scientific Archive Commission]. – Nizhnii Novgorod, 1910. – Т. IX. – S. 5–71.
16. Mel'nikov P. I. (Andrei Pecherskii). Sobr. soch. [Set of Works] : v 8 t. / P. I. Mel'nikov (Andrei Pecherskii). – М. : Izd-vo "Nauka", 1976. – Т. I. – 368 s.

Матеріал надійшов до редакції 11.05. 2012 р.

Юган Н. Л. Национальная народная жизнь в прозе писателей-"этнографов" В. И. Даля и Д. В. Григоровича.

В статье рассматривается проза о народной жизни писателей, которых критики и литературоведы относят к "школе В. И. Даля" – В. И. Даля и Д. В. Григоровича. Проанализированы факты и литературные параллели и сделан вывод о характере взаимоотношений авторов и возможном влиянии на художественный метод друг друга. Такие особенности, как этнографизм, фольклоризм произведений писателей сходны, близки они и по стилю, в жанровом же отношении различны.

Yugan N. L. National Public Life in the Prose of Writers-"Ethnographers" V. I. Dal' and D. V. Grigorovich.

The article considers the prose on the writers' public life, who are referred by critics to "V. I. Dal's school" – V. I. Dal and D. V. Grigorovich. The facts and literature parallels are analyzed, the conclusion about the character of authors' relationships and possible influence upon artificial method of each other is made. Such peculiarities as ethnographism, folklorism and stylistics of writers' works have magnificent similarity in style, but, however, there are some differences.